

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผล
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่อง อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก
2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่อง อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4,688 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 369 คน ได้มาโดยการหากกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 70) และการเลือกตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sample) และวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Simple Sample) โดยการจับสลาก (Lottery method)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ
- ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับประกอบด้วย ระดับการมีส่วนร่วมเป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆครั้ง และแทบจะไม่เคย (ประยุกต์จาก รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186) จำนวน 22 ข้อ ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนแยกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการด้านการ รับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตาม
 หลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
 จำนวน 4 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจง
 ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
 ชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัด
 กาฬสินธุ์ ใช้สถิติ t-test (independent Sample) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test
 (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และหาความสัมพันธ์ด้วยค่า
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของ
 ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอ
 ผลการวิจัย ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสามารถอธิบาย ลักษณะต่างๆ ได้ ดังนี้

1.1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบ
 แบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 196 คนคิดเป็นร้อยละ 53.10 และรองลงมาเป็น
 เพศหญิง จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 46.90

1.2 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบ
 แบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาเรียง
 ตามลำดับ ดังนี้ อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 58
 คน คิดเป็นร้อยละ 15.70 อายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 และอายุ 18 – 30
 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40

1.3 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบ
 แบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม / รับจ้างทั่วไป จำนวน 283 คน คิดเป็น ร้อยละ
 76.60 รองลงมาเรียงตามลำดับ ดังนี้ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ

13.30 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80 อาชีพข้าราชการ/ลูกจ้าง
หน่วยงานรัฐ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 อาชีพอื่นๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10
และอาชีพพนักงาน/ ลูกจ้างเอกชน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

1.4 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอยู่ระดับประถมศึกษา จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10
รองลงมาเรียงตามลำดับ ดังนี้ ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ
38.50 ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 6.00 และระดับปริญญาตรี
หรือสูงกว่าขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40

1.5 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า
ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ถึง 230 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30
รองลงมาเรียงตามลำดับ ดังนี้ รายได้ 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90
รายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 รายได้ 15,001 – 20,000 บาท
จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 และรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไป มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ
2.20

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล
ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าประชาชนมี
ส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและจำแนกตามรายด้านทุกด้าน
อยู่ในระดับมากเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้
ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการดำเนินการ ด้านการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ
โดยเฉลี่ยรวม

3. ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ อายุ
อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ดังนี้

3.1 ประชาชนเพศชายและเพศหญิง เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
ตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ โดยรวมและรายด้าน จำนวน
2 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

3.2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนใน
เขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านรับผลประโยชน์ และด้านประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

3.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามรายได้ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

4.1 ด้านการตัดสินใจ ประชาชนส่วนใหญ่อยากให้กิจกรรมต่างๆที่ประชาชนในเขตเทศบาลมีส่วนร่วมได้มีสิทธิออกเสียงหรือตัดสินใจในกิจกรรมนั้นๆ เพื่อกิจกรรมนั้นจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนซึ่งทำให้กิจกรรมนั้นประสบผลสำเร็จ

4.2 ด้านการดำเนินการ การดำเนินกิจกรรมต่างๆของเทศบาลในชุมชนขอให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากที่สุดเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของประชาชนและเพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ของประชาชนซึ่งสามารถทำให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้

4.3 ด้านการรับผลประโยชน์ กิจกรรมใดๆของเทศบาลที่มีต่อชุมชนนั้นขอให้คำนึงถึงภาคประชาชนให้มากที่สุด เพราะว่าผู้ที่รับผลประโยชน์หรือแม้แต่ผลเสียผลกระทบก็คือประชาชน

4.4 ด้านการประเมินผล การประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาลในชุมชนนั้นบางครั้งยังไม่ตรงจุดเท่าที่ควร จึงอยากให้หน่วยงานคือเทศบาลได้เข้ามาให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในกิจกรรมนั้นๆให้มากขึ้นเพื่อให้กิจกรรมนั้นๆสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีประเด็นที่น่าขกมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.1 เทศบาลตำบลร่องคำ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ ได้มีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนรับฟังปัญหาและข้อเรียกร้องจากประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพความจริง อีกทั้งด้านการประสานงานหรือเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับประชาชน โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารสนเทศที่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำจะต้องรับรู้เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวในภาคส่วนต่างๆ ซึ่งเทศบาลตำบลร่องคำทำหน้าที่ได้ดี

1.2 เทศบาลตำบลร่องคำ นำโดยคณะผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานและลูกจ้างเทศบาลร่วมกันออกปฏิบัติงาน พัฒนา ทำความสะอาดร่วมกับชุมชน รวมทั้งเป็นการเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ ออกสู่ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำทุกๆ วันศุกร์ เพื่อเป็นการสร้างความสมัครสมานสามัคคี สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลอดจนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาลตำบลร่องคำกับชุมชนทุกชุมชนในเขตเทศบาล ในอันที่จะพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นของตนเองให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สอดคล้องกับโครงการร่องคำเมืองน่าอยู่ และเป็นเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัฒนพร กชภูมิ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการการเรียนรู้ขององค์กรชุมชนในชนบท : กรณีศึกษาชุมชนสากล อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วุฒิชัย สอนประสาน (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภัยน้ำ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด

ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาสูบของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรพล ประเสริฐกลาง (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรบ่อไร่ จำกัด จังหวัดตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรบ่อไร่ จำกัด จังหวัดตราด โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมกิจกรรมการบริหารงานสหกรณ์และกิจกรรมธุรกิจสหกรณ์อยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตติชัย ดอกไม้ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ พัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ศึกษากรณี : อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการพัฒนา ศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุวิธสา วิเศษคุณพิณิจ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาชุมชนเขตเทศบาล ตำบล ตลาคระท่อมแบน อำเภอกะท่อมแบน จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระศรีเมือง ณ หนองคาย (2550 : 134) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมและจำแนกรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิชา เกษจำรัส (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลท่าแลง จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากกว่าเพศหญิง ในด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินการ มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากกิจกรรมพัฒนาส่วนใหญ่ที่ต้องใช้การตัดสินใจที่รวดเร็วและต้องมีการมีส่วนร่วมด้านแรงงานด้วย ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยแรงงานจากเพศชายเป็นสำคัญ และเพศชายจะมีความถนัดในด้านนี้มากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉิชา เกษจำรัส (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน เมื่อแยกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า มีความแตกต่างกันตามเพศ และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระศรีเมือง ณ หนองคาย (2550 : 134) พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ จำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมสูงกว่าผู้มีอายุระหว่าง 18 – 30 ปี, 31 - 40 ปี และ 41-50 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในวัย 51 – 60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป เป็นบุคคลที่ร่วมบุกเบิกร่วมสร้างและร่วมพัฒนาจากเดิมที่เป็นเพียงหมู่บ้านร่องคำ ซึ่งพระสงฆ์และประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ร่วมพัฒนาบ้านเมือง ร่วมก่อตั้งโรงเรียนเพื่อการศึกษาจนในปัจจุบันนี้เป็นอำเภอร่องคำ และกลายเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนร่องคำ ซึ่งประชาชนในวัย 51 ปีขึ้นไป จึงมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนสูงกว่า อีกทั้งมีความรักและหวงแหนชุมชน และเป็นวัยที่สร้างฐานะทางครอบครัวได้เกือบจะมั่นคงหรือมั่นคงแล้ว จึงมีเวลาเสียดสีเพื่อส่วนรวม โดยการสร้างสรรค์สังคมชุมชนให้ตั้งมั่น ประชาชนในวัยนี้จึงเข้ามามีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนในวัยอื่น ส่วนคนในวัย 18 – 30 ปี, 31 - 40 ปี ก็อาจกำลังเรียนหรือศึกษาต่อ หรือทำงานและอาจอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลตำบลร่องคำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตติชัย ดอกไม้ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระศรีเมือง ณ หนองคาย (2550 : 134) พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ จำแนกตามอาชีพ ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำนั้น ได้กลายเป็นประเพณีและวัฒนธรรมไปแล้ว แม้ประชาชนจะมีอาชีพต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตติชัย ดอกไม้ (2549 :

บทคัดย่อ) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วุฒิชัย สอนประสาน (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า ความแตกต่างด้านอาชีพ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาบ้านของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการตัดสินใจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า ประชาชนผู้จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีส่วนร่วมสูงกว่าคนจบประถมศึกษา และอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีส่วนร่วมสูงกว่าคนจบมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า และด้านการดำเนินการ พบว่า ประชาชนผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีส่วนร่วมสูงกว่าคนจบประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำส่วนหนึ่งมีความเข้าใจว่า การศึกษาทำให้เกิดการเรียนรู้ การปรับตัวและการยอมรับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้น ไม่ว่าจะมีการศึกษาในระดับใดก็ตาม เมื่อได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ก็สามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ตนมีอยู่มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนของตนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณิชยา เกษจำรัส (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานแยกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตติชัย ดอกไม้ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า ประชาชนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน

2.5 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ จำแนกตามรายได้ ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่ารายได้ ไม่เป็นปัจจัยสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนแล้ว ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตติชัย ดอกไม้ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบประเด็นหลายประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีประเด็นที่ยังเป็นจุดอ่อน คือ

1.1.1 เคยพบข้อบกพร่องของการดำเนินงานแล้วได้นำเสนอต่อเจ้าหน้าที่ของเทศบาล

1.1.2 เสนอความต้องการเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ

1.1.3 ส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหาร

1.1.4 ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ

เพื่อพัฒนาชุมชน

1.1.5 ร่วมการประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ

ดังนั้น เทศบาลควรจัดทำแบบสอบถาม พร้อมเก็บข้อมูล ข้อเสนอแนะ ความต้องการของประชาชนและชุมชนทุกครั้งที่การออกมาร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน และหลังการออกมาร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน เพื่อให้โครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลและความต้องการของประชาชนนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และการจัดกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนนั้น จะต้องมีการพัฒนาชุมชนและปรับปรุงให้เหมาะสมกับชุมชน โดยมุ่งเน้นให้กิจกรรมพัฒนาชุมชน เป็นกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชนที่อาศัยอยู่อย่างแท้จริง โดยมีการวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผนการทำงาน ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามความพร้อม ความต้องการและความ เป็นไป โดยมีการกำกับดูแลอย่างจริงจัง และให้มีการประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของ กิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และยึด หลักการมีส่วนร่วมของธรรมาภิบาล

1.2 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงสมควรดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนประชาชนเพศหญิงให้มากขึ้น จัดอบรมในการวิเคราะห์แผนงานของกิจกรรมพัฒนา ให้ร่วมในด้านการตัดสินใจและด้านดำเนินการมากขึ้น

1.2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันเพื่อจะให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล

1.2.3 ควรจัดการอบรมให้ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล กับประชาชนผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

1.3 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบประเด็นที่ควรดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนให้มากขึ้น

1.3.2 เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการพัฒนาชุมชนพร้อมให้คำแนะนำ สร้างความโปร่งใสและชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ประชาชนทราบอย่างตรงไปตรงมา

1.3.3 เทศบาลควรมีการจ่ายค่าตอบแทนและมอบรางวัลให้กับประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมหรือพัฒนาชุมชนของเทศบาลอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป

1.3.4 เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมงานจ้าง ตามโครงการก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการตรวจสอบคุณภาพของการปฏิบัติงานแต่ละโครงการอย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยคราวต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลัก
ธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม
และจำแนกตามรายด้านทุกด้าน โดยรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก และจำแนกเป็น
รายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการดำเนินการ
ด้านการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ในการศึกษาครั้ง
ต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลัก
ธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ สู่
ความสำเร็จ และยั่งยืน

2.2 ควรมีการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตาม
หลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ และ
พื้นที่อื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน